

การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ของโรงเรียนปภังชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

A development of School Administration Model for Enhance
Achievement to Excellence students of
Pakthongchaichunhawan Wittayakharn School

เฉลิมยศ พุทธา¹

Chalermmyot Phuttha

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปภังชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 2) พัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปภังชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 3) ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปภังชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปภังชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนครูผู้สอนในโรงเรียนปภังชัยชุมพลวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง 52 คน และผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูลูกจ้าง และบุคลากรโรงเรียนปภังชัยชุมพลวิทยาคาร เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปภังชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ผลการพัฒนาและตรวจสอบการบริหาร

Received: 2022-11-10 Revised: 2022-12-19 Accepted: 2022-12-22

¹ ผู้อำนวยการ โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 10 ตำบลแม่ไม้คู อำเภอบลวกแดง จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 Director of Nikhom Sang Ton Eng School, Rayong Province 10, Mae Nam Khu Sub-district, Pluak Daeng District, Rayong Province Rayong Primary Educational Service Area Office Region 1. Corresponding Author e-mail: aphinant.jais@gmail.com

สถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) ผลการดำเนินงานตามรูปแบบฯ โดยการประเมินผลจากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (SAR) ของปีการศึกษา 2563 พบว่า หลังการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นทุกระดับชั้น และ 4) ผลการประเมินความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารสถานศึกษา, สู่ความเป็นเลิศ, คุณภาพผู้เรียน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the conditions and the operation method to making the school administration model for enhance achievement to excellence students of Pakthongchaichunhawan Wittayakharn School, Nakhonratsima Primary Educational Service Area Office 3 2) to develop and verify School Administration Model of enhance achievement to excellence 3) to study the results of School Administration Model enhance achievement to excellence students 4) to evaluate the results of School Administration Model enhance achievement to excellence students. The population consists of 52 school administrators and teachers were both quantitative and qualitative research from Purposive sampling from Pakthongchaichunhawan Wittayakarn School. The research tools were questionnaires, semi-structured interviews and satisfaction assessment. Analyses of data were performed with basic statistics and content analysis. The research tools were a questionnaire, an interview form, and a satisfaction assessment form. Data were analyzed using basic statistics and content analysis. The results revealed that 1) the results of the school management conditions towards excellence were practiced at a high level. 2) the results of development and examination of school administration consists of 2 factors 1 those School administration and 2 those School Management towards Excellence to improve the quality of learners. 3) the performance according to the model Evaluation from Self - Assessment Report (SAR) for the academic year 2020 were found that the students were achievement increased at all levels. 4) the assessment results of the

suitability, accuracy, feasibility, and usefulness of the development of school administration model for enhance achievement to excellence students were at the highest level.

Keywords: Model, School Administration, Excellence, Learner Quality

1. ความนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 วรรค 2 และ 3 ได้กล่าวไว้ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากลทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในมาตรา 22 ได้ระบุไว้อีกว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่มุ่งพัฒนาให้คนไทยทุกช่วงวัยเป็นคนที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดีมีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดีครอบคลุมรอบด้าน เป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมถึงมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพรวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ พัฒนาผู้เรียนและเยาวชนให้เป็นคนดี ฉลาด รอบรู้ และสามารถเป็นอนาคตของชาติได้ เยาวชนไทยจะรู้จักการพึ่งพาตนเอง มีความซื่อสัตย์วินัย มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ มีสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ มีทักษะพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนติดตามประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย โดยมีหลักการสำคัญคือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา โดยคนมีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมคุณธรรม มีความเป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลก มีฐานการผลิตและบริการที่มีคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำเพื่อนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559: 4-6)

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเป็นการวางรากฐานที่เพียงพอสำหรับเยาวชนทุกคน ให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เน้นให้คนมีปัญหา เน้นรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) เน้นการศึกษาผ่านปวงชน (Education for All) เน้นการร่วมมือจากปวงชน (All for Education) เน้นการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learning how to learn) และเน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้แบบรวมพลัง (Cooperative and Collaborative Learning) รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน มีทักษะในการประกอบอาชีพและความมั่นคงในการดำรงชีวิต (พิมพันธ์ เดชะคุปต์. 2558: 43) ฉะนั้นในการพัฒนาคนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาประเทศในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคสังคมโลกที่ไร้พรมแดน มีอัตราการแข่งขันสูง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเน้นคุณภาพคนให้มีความสมดุลทั้งร่างกาย สติปัญญา ทักษะชีวิต ทักษะทางสังคม การงานอาชีพ คุณธรรมและจริยธรรมให้พร้อมเผชิญกับสิ่งท้าทายที่เพิ่มมากขึ้นและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยความสำเร็จดังกล่าวนั้นต้องอาศัยหน่วยงานด้านการจัดการศึกษา คือ โรงเรียน และการบริหารโรงเรียนซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารหรือนำของโรงเรียน เพราะการบริหารของผู้บริหารจะนำไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียน ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้นำที่แข็งแกร่ง รู้จักใช้ภาวะผู้นำสร้างการทำงานเป็นทีม มีเป้าหมายและความคาดหวังที่ชัดเจน สนับสนุนส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม จัดระบบของหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบท มีการวางแผนงานทางวิชาการ บริหารจัดการเวลาเรียนและปกป้องเวลาเรียนของผู้เรียน เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความเป็นเลิศทางวิชาการของผู้เรียนให้เป็นที่ยอมรับ มีการกำกับและ ติดตามและประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง พัฒนาครูและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน(สมศักดิ์ คงเที่ยง. 2555: 223)

ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในปัจจุบันนี้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต้องเร่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ซึ่งสิ่งสำคัญในการบริหารการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา คือ ระบบการบริหารและการจัดการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ มีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนไทยให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานสูงขึ้นเทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับนานาชาติอารยประเทศ การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาทั้งระบบให้พร้อมรับมือสภาวะการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ตามศตวรรษที่ 21 และจัดการศึกษาสู่ไทยแลนด์ยุค 4.0 ซึ่งต้องมินวัตกรรมจัดการศึกษา ปรับการบริหารสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในยุคสภาวะวิกฤติของการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 (COVID -19) การยกระดับการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล รวมถึงการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาทุกด้าน ทั้งในด้านการพัฒนาครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน รวมถึงการพัฒนากระบวนการบริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์ และการจัดการระบบคุณภาพ การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา จึงถือเป็นกระบวนการและเป้าหมายที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุถึงคุณภาพที่กำหนดไว้ สนองต่อแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาและการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการเป็นพลเมืองโลกนำไปสู่มาตรฐานสากล (สมศักดิ์ คงเที่ยง. 2555: 42-43)

โรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ได้จัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ก้าวทัน กระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคที่ความรู้และเทคโนโลยีเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ในยุคของการปฏิรูป การศึกษาที่ต้องได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญารู้คิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อ ครอบครัว ประเทศชาติและเป็นพลเมืองที่ดีของโลก และซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560 ที่ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ (หมายถึง

สุขภาพ สุขใจ) สติปัญญา ความรู้ (หมายถึง เป็นคนเก่ง) และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (หมายถึงเป็นคนดีของครอบครัวและสังคม)” มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ(กระทรวงศึกษาธิการ. 2561: 2)ซึ่งการพัฒนาโรงเรียน ปทุมคงคาวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ให้เป็น ที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต การบริหารจัดการ การศึกษาสู่ความเป็นเลิศหรือการบริหารที่มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา เพราะฉะนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทบทวนบทบาท และพัฒนาสมรรถนะ คือ ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล เป็นผู้นำที่แข็งแกร่ง รู้จักใช้ภาวะผู้นำ สร้างการทำงานเป็นทีม มีเป้าหมายและความคาดหวัง ที่ ชัดเจน เป็นผู้กำหนดทิศทางการบริหาร (Direction Setter) มีความสามารถกระตุ้นคน (Leader Catalyst) เป็นนักวางแผน (Planner)เป็นผู้มีความสามารถในการตัดสินใจ (Decision Maker) มี ความสามารถในการจัดองค์กร (Organizer) เป็นผู้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change Manager) ให้ ความร่วมมือ (Coordinator) ติดต่อสื่อสารที่ดี (Communication) แก้ปัญหาขัดแย้งในองค์กรได้ (Conflict Manager) สามารถบริหารปัญหาต่างๆ ได้ (Problem Manager) รู้จักวิเคราะห์และการจัด ระบบงาน (System Manager) มีความสามารถในด้านวิชาการทั้งการเรียนและการสอน (Instructional Manager) มีความสามารถบริหารงานบุคคล (Personnel Manager) การบริหารทรัพยากร (Resource Manager) การประเมินผลงาน (Appraiser) การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) เป็นผู้นำในสังคมได้ (Ceremonial Head)(จรรยา วัฒนา. 2009)

จากผลการประเมินโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา องค์การมหาชน (สมศ.)ในรอบที่ 3 (20 - 22 มิถุนายน 2554)พบว่า ผลการประเมินกลุ่ม ตัวบ่งชี้พื้นฐาน ได้แก่ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับ พอใช้ และตัวบ่งชี้ที่ 8 มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้โดยผลรวมคะแนนประเมินสถานศึกษา ได้ 80.12คะแนน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี(สมศ.2554: 36)จากผลการประเมินดังกล่าวผู้วิจัยพบว่า ปัญหาของการจัดการศึกษานั้นสามารถจำแนกตามมาตรฐานการจัดการศึกษาได้ 3 ประเด็น คือ ด้านกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารควรพัฒนาการบริหารจัดการให้มี คุณภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการปฏิบัติงานตามที่กำหนดให้ครบถ้วนสมบูรณ์ การดำเนินงานตามระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ครบถ้วนที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง การส่งเสริมชุมชนให้

มีความเข้มแข็งทางวิชาการควรดำเนินการปรับปรุงพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ส่วนด้านคุณภาพผู้เรียนและจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 47.54 วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.15 วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 28.47 และวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 31.36 รวมคะแนนเฉลี่ยทั้ง 4 วิชาของโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.63 ซึ่งต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษา (มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36.15) และระดับจังหวัด (มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.73) ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.00 วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 26.00 วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 20.39 และวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 28.18 รวมคะแนนเฉลี่ยทั้ง 4 วิชาของโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.14 ซึ่งต่ำกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษา (มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 32.42) และระดับจังหวัด (มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.23) ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (แผนปฏิบัติการประจำปี. 2563: 6-12) และในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบปัญหาคือ ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลพัฒนาศักยภาพครูให้สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับเนื้อหา และควรมีการติดตามดูแลจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมอย่างเป็นระบบนอกจากนี้ยังพบว่า ขาดครูที่มีความชำนาญทางด้านทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะด้านคณิตศาสตร์ และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนด้วย (แผนปฏิบัติการประจำปี. 2563: 6-12)

จากข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนปัทมชัยชุมหวัดวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องรวมถึงการพัฒนาการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามตัวบ่งชี้ความสำเร็จและเกณฑ์คุณภาพของโรงเรียนที่กำหนดไว้ เกิดการพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้าประสบความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของชาติส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมกิต บุญยะโพธิ์ (2555) ได้วิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ พบว่า องค์ประกอบในการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) การบริหารทรัพยากรบุคคล 5) กระบวนการบริหารจัดการ 6) ความคาดหวังต่อความสำเร็จต่อผู้เรียนและสอดคล้องกับ บัณฑิต ประสิทธิ์นอก (2562) ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มีองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารองค์กร การ

จัดการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารโรงเรียนปทุมธานีวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ดังกล่าวข้างต้น ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยมุ่งพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการศึกษาและเพิ่มพูนคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เรียนให้เกิดขึ้นโดยอาศัยความรับผิดชอบร่วมกันของครูทั้งโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมธานีวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างเต็มศักยภาพ และผลลัพธ์แห่งการสร้างแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อวงการศึกษา สังคม ชุมชนและประเทศชาติให้ยั่งยืนสืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมธานีวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 3
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมธานีวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 3
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมธานีวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 3
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมธานีวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

3. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการใน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมธานีวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

ในขั้นตอนที่ 1 จะดำเนินการโดยจำแนกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ และเผยแพร่ผ่านอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2546)สำนักงานมาตรฐานการศึกษาของประเทศไทย (2547)กรมวิชาการ (2549)สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549)กระทรวงศึกษาธิการ (2561)สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน (สมศ.) (2563) เซอร์วิโอแวนนี(Sergiovanni; & et al.1965) เว็บสเตอร์ (Webster. 1968) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

ตัวแปรที่ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ได้แก่ องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.2 ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ของสภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยใช้แบบสอบถาม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่สอนในโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม รวมทั้งสิ้น 62 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอนในโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม ได้มาจากการใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie;& Morgan. 1970: 607-610)ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 52 คน หลังจากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สัดส่วน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) คุณภาพครู 3) เครือข่ายความร่วมมือ 4) คุณภาพผู้เรียน 5) การบริหารจัดการ และ 6) การพัฒนาบุคลากร

1.3 ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยการสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานประกันคุณภาพ และศึกษานิเทศก์ รวมจำนวน 9 คน กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษารวมจำนวน 6 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คนตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

ระยะเวลาผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ในปีการศึกษา 2562 (ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2562 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562)

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

ผู้วิจัยจะดำเนินการ ดังนี้

2.1 การยกร่างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มาใช้ประกอบการยกร่างรูปแบบฯ ดังนี้

2.1.1 ประมวลความรู้เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศจากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) การสังเคราะห์องค์ความรู้ (Content Synthesis)

2.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ของสภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) คุณภาพครู 3) เครือข่ายความร่วมมือ 4) คุณภาพผู้เรียน 5) การบริหารจัดการ และ 6) การพัฒนาบุคลากร

2.1.3 ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยการสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานประกันคุณภาพ และศึกษานิเทศก์ รวมจำนวน 9 คน กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษารวมจำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 15 คน เนื้อหาประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) คุณภาพครู 3) เครือข่ายความร่วมมือ 4) คุณภาพผู้เรียน 5) การบริหารจัดการ และ 6) การพัฒนาบุคลากรและกระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การนำ (Leading) 4) การควบคุมองค์กร (Controlling)

2.1.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลข้างต้นมาวิเคราะห์หาข้อสรุปร่วม จัดทำเป็นองค์ประกอบ

2.1.5 ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยแต่งตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษาและนำข้อเสนอแนะไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จัดทำร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ในการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผู้วิจัยใช้กระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างรูปแบบด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ ด้วยการจัดสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ประกอบด้วยผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และอาจารย์มหาวิทยาลัยวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

2.2.1 ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน

2.2.2 ศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการจำนวน 2 คน

2.2.3 อาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัยวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน

2.3 จัดทำคู่มือรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

ตัวแปรที่ศึกษา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ได้แก่ 1) ด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) 2) ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) 3) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) และ 4) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards)

ระยะเวลา ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอทองชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ในปีการศึกษา 2562 (ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคมพ.ศ. 2562 ถึงวันที่ 30 มกราคมพ.ศ. 2563) ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอแดงชัยชุมหวัดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ในขั้นตอนที่ 3 ของการวิจัยนี้ ดังนี้

นำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอแดงชัยชุมหวัดวิทยาคารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ไปให้กับฝ่ายบริหารโรงเรียนปอแดงชัยชุมหวัดวิทยาคาร ทดลองใช้ ปีการศึกษา 2563

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะครูผู้สอนของโรงเรียนปอแดงชัยชุมหวัดวิทยาคาร รวมทั้งสิ้น 62 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะครูผู้สอนของโรงเรียนปอแดงชัยชุมหวัดวิทยาคาร รวมทั้งสิ้น 20 คนได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ

ตัวแปรที่ศึกษาการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอแดงชัยชุมหวัดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3) ผลการทดสอบพื้นฐานระดับชาติ (NT), (O-NET) 4) ความพึงพอใจของผู้ใช้รูปแบบฯ

ระยะเวลา ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอแดงชัยชุมหวัดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ในปีการศึกษา 2563 (ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2563)

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอแดงชัยชุมหวัดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และครูผู้สอน รวมจำนวน 15 คนโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษาการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอแดงชัยชุมหวัดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ได้แก่ 1) ด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) 2) ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) 3) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) และ 4) ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards)

ระยะเวลา ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปอแดงชัยชุมหวัดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ในปีการศึกษา 2563 (ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2563 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2563)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปภังกรชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้
2. เป็นข้อมูลสำหรับนักการศึกษา เพื่อกำหนดแนวนโยบายของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
3. องค์การหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปภังกรชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

4. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปภังกรชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนปภังกรชัยชุมพลวิทยาคาร
2. แนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
4. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินรูปแบบ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนปภังกรชัยชุมพลวิทยาคาร

1. ประวัติโรงเรียนปภังกรชัยชุมพลวิทยาคาร โรงเรียนปภังกรชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ตั้งอยู่เลขที่ 87 หมู่ที่ 2 ถนนนิवासดำเนิน ตำบลเมืองปัก อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 กันยายน พ.ศ.2461ณ วัดอัมพวัน บ้านธงชัย ต่อมาได้ย้ายไปเรียนที่ใหม่ติดที่ว่าการอำเภอปักธงชัย (ปัจจุบัน คือ ตลาดเทศบาลตำบลเมืองปัก) โดยมีชื่อว่า “โรงเรียนประชาตำบลเมืองปัก (เกตุเลขา)” ปี พ.ศ.2483 “โรงเรียนเกษตรกรรมอำเภอ” ได้ยุบเลิก ทางอำเภอได้ยกที่ดินให้เป็นของโรงเรียนจึงได้ย้ายและเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนธงชัยวิทยาคาร” ต่อมาอาคารเรียนคับแคบ จึงได้ตั้งโรงเรียนสาขาที่วัดกลางปักธงชัย และวัดโพธิ์เมืองปัก ปี พ.ศ.2496 โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจาก จอมพลผิน ชุณหะวัณ ก่อสร้างอาคารเรียนแบบสามัญ 2 ชั้น 12 ห้องเรียน (รื้อถอนแล้ว) และได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนบ้านเมืองปัก (ชุมพลวิทยาคาร)” ปี พ.ศ.2540 โรงเรียนได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียนแบบ สปข.2/28 จำนวน 18 ห้องเรียน งบประมาณ 6,125,000 บาท โดย ดร.ไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ ได้รับความร่วมมือจาก คุณสมศักดิ์ พันธุ์เกษม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา และได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น

“โรงเรียนปึกธงชัยชุมเห็ดวัน-วิทยาคาร” เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ.2541 ซึ่งฯพณฯพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้ทำพิธีเปิดอาคารและตั้งชื่อว่า “อาคารชุมเห็ดวัน” มีเนื้อที่โรงเรียน 34 ไร่ 3 งาน 95 ตารางวา

ปัจจุบัน โรงเรียนปึกธงชัยชุมเห็ดวันวิทยาคาร เปิดทำการสอน 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พื้นที่ทั้งหมด 34 ไร่ 3 งาน 95 ตารางวา ปี พ.ศ.2553 ได้รับงบประมาณสร้างสนามบาสเกตบอล เป็นเงิน 324,000 บาท ปี พ.ศ. 2553 โรงเรียนได้รับงบประมาณสร้างโรงอาหาร 300 ที่นั่ง เป็นเงิน 2,582,300 บาท ปี พ.ศ.2556 โรงเรียนจัดผ้าป่าเพื่อการศึกษา เนื่องในโอกาสครบ 95 ปี ของโรงเรียน ก่อสร้างรั้วโรงเรียน จำนวน 212 ช่อง เป็นเงิน 998,100 บาท และสร้างลานธรรมชุมเห็ดวัน 95 ปี เป็นเงิน 318,744 บาท และเมื่อปี พ.ศ.2557 ปรับปรุงและปูกระเบื้องลานธรรมเป็นเงิน 113,796 บาท ทำรั้วลดทอนรอบสระน้ำ 10,000 บาท และทาสีรั้วโรงเรียน 60,000 บาท

อัตลักษณ์ “จิตอาสา มารยาทงาม”

วิสัยทัศน์ “ภายในปีการศึกษา 2568 ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ได้รับการพัฒนาความสามารถสู่ความเป็นเลิศ โดยยึดหลักศาสตร์พระราชา”

2. การกิจของสถานศึกษา (ภารกิจตามกฎหมาย)

2.1 จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม

2.2 จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองการส่งเสริมศาสนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.3 การจัดการศึกษา โดยยึดหลักการให้สังคมมีส่วนร่วมพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.4 ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

2.5 จัดให้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นๆ

2.6 จัดให้บุคคลทั่วไปมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเองจำนวน 15 ฉบับ ในปีการศึกษา 2563 (ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคมพ.ศ. 2563 ถึง วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการใช้แบบประเมินด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้ตามเกณฑ์ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 103)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการใช้แบบประเมินด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้ตามเกณฑ์ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543: 103)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)
2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7. สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

1.1 ผลการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ พบว่า องค์ประกอบของการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) คุณภาพครู 3) เครือข่ายความร่วมมือ 4) คุณภาพผู้เรียน 5) การบริหารจัดการ และ 6) การพัฒนาบุคลากร

1.2 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์สภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.3 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ

1.3.1 ผลสัมภาษณ์การพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน พบว่า ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีการบริหารเชิงรุก เป็นผู้นำด้านการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การบริหารเป็นระบบการบริหารจัดการที่ต้องใช้ทฤษฎีการบริหารที่เหมาะสม โดยน่านโยบายขององค์กรมาปฏิบัติได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดยึดประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดกับผู้เรียนครูต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานครู และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษากับชุมชน องค์กรสถานประกอบการอื่นๆ ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่ และระดับชาติ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกำหนดกรอบหลักสูตรให้ชัดเจน ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นปฏิบัติจริง จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการสร้างนวัตกรรม มีการพัฒนาด้านทักษะ ด้านการนำไปใช้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรทุกกลุ่มสาระ มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ให้กับบุคลากร เพิ่มขวัญกำลังใจให้บุคลากรได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ ทำให้มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน และพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพสูงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.3.2 ผลสัมภาษณ์กระบวนการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3พบว่า ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning: P) 2) การจัดองค์การ (Organizing: O) 3) การนำ (Leading: L) และ 4) การควบคุม (Controlling: C)

2.พัฒนาและตรวจสอบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

2.1 ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนปทุมคงคาวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบริหารสถานศึกษา

1. การวางแผน (Planning) มี 7 ตัวชี้วัด
2. การจัดองค์การ (Organizing) มี 7 ตัวชี้วัด
3. การนำ (Leading) มี 6 ตัวชี้วัด

4. การควบคุม (Controlling) มี 8 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

- 2.1 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร มี 12 ตัวชี้วัด 2.2 ด้านคุณภาพครูมี 12 ตัวชี้วัด
2.3 เครือข่ายความร่วมมือมี 10 ตัวชี้วัด 2.4 คุณภาพผู้เรียน มี 12 ตัวชี้วัด 2.5 การบริหารจัดการ มี 12 ตัวชี้วัด 2.6 การพัฒนาบุคลากรมี 12 ตัวชี้วัด

8. ข้อเสนอแนะ

2.1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนปอธงชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

2.2 ศึกษารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนปอธงชัยชุมพลวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

9. เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2549). แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอน ตามเจตนารมณ์
กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน”. กรุงเทพฯ: สำนัก
วิชาการและมาตรฐาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
(แก้ไขเพิ่มเติม 2545). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). นโยบายการตรวจราชการประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ:
กระทรวงฯ.
- กิตติพงศ์ จิรวังศ์. (2558). คุณสมบัติขององค์กรที่เป็นเลิศและยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน
2562. จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/633724>.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2548). การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครปฐม.
- ขจรศักดิ์ วงศ์วิราช. (2552). แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
ชุมชนอย่างยั่งยืนของกลุ่มเพาะเห็ดบ้านโพธิ์ชัย ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอลำปลายมาศ จังหวัด
มหาสารคาม. บุรีรัมย์: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม (2551). ทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- จรรุณ วัฒนา. (2009). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ. (ออนไลน์). สืบค้นจาก
http://drweerapong.blogspot.com/2015/02/blog-post_41.html. [22 มีนาคม
2564].
- จิตนา มั่นคง. (2554). การดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชนงกรณ์ กุณทลบุตร. (2556). *หลักการจัดการองค์การและการจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Good. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed., New York: McGraw-Hill.

Gulick, L.; & Urwick, L. (editors). (1937). *Paper on the Science of Administration*. New
York: Institute of Public Administration.

Ghillyer, Andrew W. (2012). *Management*. Now. New York: McGraw-Hill.

Hofer, Charles W.; & Edwin, A. Murray. (1980). *Strategic Management*. New York: West
Publishing Co.